

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIASIS VALSTYBINIS DARBO INSPEKTORIUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL DARBŲ SUSTABDYMO IR DRAUDIMO NAUDOTI DARBO IR ASMENINĖS
APSAUGOS PRIEMONES TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2019 m. balandžio 23 d. Nr. EV-116
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 1 ir 6 punktais bei siekdamas veiksmingai organizuoti ūkio subjektų priežiūrą:

1. T v i r t i n u „Darbų sustabdymo ir draudimo naudoti darbo ir asmeninės apsaugos priemonės tvarkos aprašą“ (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2011 m. spalio 7 d. įsakymą Nr. V-236 „Dėl aprašų tvirtinimo“.

3. N u r o d a u:

3.1. Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) teritorinių skyrių vedėjams su šiuo įsakymu supažindinti vadovaujamo skyriaus darbo inspektorius ir darbuotojus;

3.2. VDI Dokumentų valdymo skyriaus vedėjui organizuoti šio įsakymo paskelbimą Teisės aktų registre;

3.3. VDI Komunikacijos skyriaus vedėją – organizuoti šio įsakymo paskelbimą VDI išorės ir vidinėje interneto svetainėse.

4. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojui pagal administravimo sritį.

Lietuvos Respublikos vyriausiasis
valstybinis darbo inspektorius

Jonas Gričius

DARBŲ SUSTABDYMO IR DRAUDIMO NAUDOTI DARBO IR ASMENINĖS APSAUGOS PRIEMONES TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbų sustabdymo ir draudimo naudoti darbo ir asmeninės apsaugos priemonės tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato vieningą darbų sustabdymo ir draudimo naudoti darbo ir asmeninės apsaugos priemonės tvarką bei VDI darbo inspektorių veiksmus, įgyvendinant Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (toliau - DSS įstatymas) 22 straipsnio 9, 10 ir 11 dalyse, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 8 ir 9 punktuose ir 2 dalies 6 punkte ir Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų (toliau – VDI Nuostatai) 21, 22 ir 23 punktuose nustatytas pareigas.

2. Darbai sustabdomi bei uždraudžiamos naudoti darbo ir asmeninės apsaugos priemonės siekiant apsaugoti darbuotoją ar darbuotojus nuo galimo pavojaus saugai ir sveikatai tais atvejais, kai negalima darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų pažeidimų ir pavojaus pašalinti nedelsiant. Darbai gali būti sustabdomi visoje įmonėje, jos padalinyje, konkrečioje darbo vietoje ar atskiro darbuotojo atžvilgiu.

II SKYRIUS DARBŲ SUSTABDYMO IR DRAUDIMO NAUDOTI DARBO IR ASMENINĖS APSAUGOS PRIEMONES PAGRINDAI

3. Darbai sustabdomi DSS įstatymo 22 straipsnio 9 dalyje bei VDI nuostatų 21 punkte numatytais atvejais, kai:

- 3.1. darbuotojai neapmokyti ir (ar) neinstrukuoti saugiai dirbti;
- 3.2. sugedus darbo priemonei ar susidarius avarinei situacijai yra pavojus darbuotojų saugai ir sveikatai;
- 3.3. įrenginių priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais neatliktas techninės būklės tikrinimas ar neatliekama jų nuolatinė priežiūra;
- 3.4. dirbama pažeidžiant technologinius reglamentus;
- 3.5. dirbama neįrengus reikiamų kolektyvinės apsaugos priemonių arba kai darbuotojai neaprūpinti reikiamomis kolektyvinėmis ir (ar) asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
- 3.6. darbo ir asmeninės apsaugos priemonės neatitinka darbuotojų saugos ir sveikatos ir kitų norminių teisės aktų reikalavimų;
- 3.7. darbo aplinka kenksminga ir (ar) pavojinga sveikatai, gyvybei.

4. VDI darbo inspektorius, įvertindamas darbuotojų saugos ir sveikatos būklę ir priimdamas sprendimą įpareigoti darbdaviui atstovaujantį asmenį ar darbdavio įgaliotą asmenį (padalinio vadovą, ar kitą administracijos pareigūną, kuriam darbdavys ar darbdaviui atstovaujantis asmuo pavedė įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus įmonėje ir (ar) įmonės struktūriniame padalinyje) nedelsiant sustabdyti darbus, kai darbo aplinka kenksminga ir (ar) pavojinga sveikatai ir(ar) gyvybei, įvertindamas, atsižvelgia į šio Aprašo priede (rekomendacinis) išvardintus susijusius pavojus, lemiančius riziką įvykti sunkiam ar mirtinam nelaimingam atsitikimui darbe ar darbuotojui susirgti profesine liga.

5. Pagrindu uždrausti naudoti darbo ir(ar) asmenines apsaugos priemones laikoma, jei:
  - 5.1. jos pagamintos nesilaikant atitinkamų techninių reglamentų reikalavimų;

- nėra reikiamai paženklintos (CE, Ex ir pan. ženklais);
  - neturi būtinų jų atitiktį esminiams saugos ir sveikatos reikalavimams patvirtinančių ir naudojimo dokumentų (gamintojo atitikties deklaracijos ir naudojimo instrukcijos bei jei reikalinga atitikties sertifikato) arba šie dokumentai yra suklastoti, pamesti ar kitaip netinkami;
  - neįmanoma nustatyti tipo, parametų, kai tai yra svarbu ir būtina saugai užtikrinti;
  - nustatoma ir pagrįstai įrodoma, kad ji yra nesaugi (įrodžius konstrukcinius trūkumus).
- 5.2. jos naudojamos nesilaikant Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų, darbo priemonės ir asmeninių apsaugos priemonių gamintojų pateiktų naudojimo dokumentų reikalavimų:
- techniškai netvarkingos (sugadintos kai kurios dalys ar mazgai, nepilnai ar netinkamai suskomplektuotos, nuimti apsaugai, susidėvėjusios, su defektais, turinčiais įtakos saugai);
  - netinkamai instaliuotos darbo priemonės;
  - netinkama ar netinkamai atliekama nuolatinė priežiūra (nevalomos, nedezinfekuojamos asmeninės apsaugos priemonės, neužtikrinama tinkama higieninė būklė);
  - neatlikti privalomi techninės būklės patikrinimai, atliekami įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos (toliau – įgaliota įstaiga);
  - pateikta neigiama įgaliotos įstaigos išvada dėl potencialiai pavojingo įrenginio techninės būklės;
  - pasibaigęs priemonės galiojimo ar naudojimo laikas;
  - priemonė naudojama ne pagal paskirtį.

III SKYRIUS

DARBŲ SUSTABDYMO IR DRAUDIMO NAUDOTI DARBO IR ASMENINĖS APSAUGOS PRIEMONES TVARKA

6. VDI darbo inspektorius, inspektavimo metu arba gavęs pranešimą (bet kokia forma) iš įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto, darbuotojų atstovo saugai ir sveikatai ar darbuotojo apie darbdaviui atstovaujančio asmens ar darbdavio įgalioto asmens atsisakymą sustabdyti darbus, įvertinęs darbuotojų saugos ir sveikatos būklę ir nustatęs pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai, gali priimti sprendimą įpareigoti darbdaviui atstovaujantį asmenį ar darbdavio įgaliotą asmenį sustabdyti darbus. Priėmęs sprendimą, VDI darbo inspektorius surašo Reikalavimą sustabdyti darbus R2 (toliau – Reikalavimas R2) ir įteikia jį darbdaviui atstovaujantiems asmeniui ar darbdavio įgaliotam asmeniui pasirašytinai, o kai įmonės padalinys nėra juridinis asmuo, išsiunčia Reikalavimo R2 kopiją įmonės administracijai.

VDI darbo inspektorius informuoja darbdaviui atstovaujantį asmenį ar darbdavio įgaliotą asmenį apie tai, kad jis privalo su reikalavimu sustabdyti darbus supažindinti darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto narius ir (ar) darbuotojų atstovus saugai ir sveikatai, o kai darbai stabdomi konkretaus darbuotojo atžvilgiu, turi būti supažindinamas ir pats darbuotojas.

7. Jei darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo atsisako pasirašyti Reikalavimą R2 ir/ar jį vykdyti, VDI darbo inspektoriaus privalo kreiptis pagalbos į policiją, kad būtų įvykdytas reikalavimas sustabdyti darbus ir iš pavojingų darbo vietų ar zonų išvesti darbuotojai ar uždraustas darbo ir asmeninių apsaugos priemonių naudojimas. Atvykus policijos pareigūnui, VDI darbo inspektorius jo pavardę ir pareigas įrašo į Reikalavimą R2 sustabdyti darbus. Šiame sąraše vartojamos sąvokos turi atitikti DSS įstatyme vartojamas sąvokas.

8. Uždraudęs naudoti priemones 5.1. punkte išvardintais atvejais (ar atveju) VDI darbo inspektorius privalo, kai tai įmanoma, nustatyti ir surinkti tokius duomenis apie uždraustą naudoti priemonę:

- priemonės pavadinimą (tipą, modelį ar markę);
- gamintojo duomenis (įmonės pavadinimą ir adresą);
- gamyklinį numerį;
- ir pardavėjo (importuotojo) duomenis (įmonės pavadinimą ir adresą).

9. Uždraudęs naudoti darbo ar asmeninės apsaugos priemones 5.1. punkte nurodytais atvejais (ar atveju) VDI darbo inspektorius per 10 dienų privalo raštu, pateikiant šio aprašo 8 punkte nurodytus duomenis ir priežastį(-is) dėl kurios priemonė uždrausta naudoti informuoti:

9.1. VDI administracijos skyrių, koordinuojantį darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimų prevencijos vykdymą, – uždraudus naudoti darbo priemonę;

9.2. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos teritorinį skyrių – uždraudus naudoti asmenines apsaugos priemones.

VDI darbo inspektorių parengti raštai, pasirašyti atitinkamo VDI teritorinio skyriaus vedėjo yra saugomi VDI teritoriniame skyriuje bendrąja tvarka. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos teritorinis skyrius informuojamas tuo atveju, jei uždrausta naudoti darbo priemonė yra skirta naudoti neprofesionaliam vartotojui.

IV SKYRIUS NUSTATYTŲ PAŽEIDIMŲ ĮFORMINIMAS

10. VDI darbo inspektorius, surašęs Reikalavimą R2 (jam nesant darbe - VDI teritorinio skyriaus vedėjas), ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo to, kai paaiškėja atitinkama aplinkybė, nurodyta Aprašo 10.1 – 10.5 papunkčiuose, privalo Darbo sąlygų darbo vietose nuolatinės stebėsenos informacinėje sistemoje (toliau – DSS IS) atlikti žymas apie:

10.1. leidimą atnaujinti darbus arba naudoti darbo ar asmeninės apsaugos priemonę;

10.2. reikalavimo sustabdyti darbus apskundimą (jei skundas nagrinėjamas VDI administracijoje, jį nagrinėjantis darbuotojas apie tai praneša atitinkamam VDI teritoriniam skyriui);

10.3. darbo ar asmeninės apsaugos priemonės techninės būklės ekspertizės atlikimą (jei ekspertizė atliekama VDI administracijos iniciatyva, ją inicijavęs darbuotojas apie tai praneša atitinkamam VDI teritoriniam skyriui);

10.4. įsigaliojusį teismo arba Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus sprendimą pripažinti negaliojančiu Reikalavimą R2;

10.5. surašytą Reikalavimą R2 dėl pavojaus trečiųjų asmenų (neprofesionalių vartotojų) saugai ir sveikatai.

Visiems VDI darbo inspektoriams, einamaisiais metais surašiusiems Reikalavimą R2, taip pat VDI teritorinių skyrių vedėjams iki tų metų spalio 25 d. iš DSS IS išsiunčiamas automatinis priminimas, o jie (nesant VDI darbo inspektoriaus, surašiusio Reikalavimą R2, VDI teritorinio skyriaus vedėjas) privalo DSS IS atlikti žymą, kad šioje sistemoje esantys duomenys yra aktualūs.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. VDI darbo inspektorius už savo tarnybinius veiksmus ir sprendimus atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Žala, padaryta dėl neteisėto darbų sustabdymo ar dėl neteisėto draudimo naudoti darbo ir asmenines apsaugos priemones, atlyginama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

12. Reikalavimas R2 pripažįstamas negaliojančiu tik įsigaliojus teismo arba Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus sprendimui, parengtam pagal VDI skyrių vedėjų pateiktus tarnybinius pranešimus.

Darbų sustabdymo ir draudimo
naudoti darbo ir asmeninės apsaugos
priemonės tvarkos aprašo
priedas

**PAVOJŲ, LEMIANČIŲ RIZIKĄ ĮVYKTI SUNKIAM AR MIRTINAM
NELAIMINGAM ATSITIKIMUI DARBE AR DARBUOTOJUI SUSIRGTI
PROFESINE LIGA, REKOMENDACINIS SĄRAŠAS**

Įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos būklę ir priimant sprendimą įpareigoti darbdaviui atstovaujantį asmenį ar darbdavio įgaliotą asmenį nedelsiant sustabdyti darbus, kai darbo aplinka kenksminga ir (ar) pavojinga sveikatai, gyvybei, rekomenduojama atsižvelgti į žemiau išvardintus, lemiančius riziką įvykti sunkiam ar mirtinam nelaimingam atsitikimui darbe ar darbuotojui susirgti profesine liga, pavojus susijusius su:

1. kritimu iš aukščio, atkreipiant ypatingą dėmesį kai:
  - 1.1. neaptvertos aptvarais, neuždengtos skydais atviros angos, šachtos, perdangų kraštai, laiptinės ir kt., kai yra kritimo iš aukščio rizika;
  - 1.2. neįrengtos kolektyvinės saugos priemonės dirbant ant šlaitinių ir/ar trapios medžiagos stogų, darbuotojai nesinaudoja asmeninės apsaugos priemonėmis;
  - 1.3. nesaugūs pastoliai (nėra pastatymo, naudojimo ir išardymo projekto; pastolius montuoja (sumontavo) nustatyta tvarka nemokyti darbuotojai; pastoliai be apsauginių turėklų, papėdės lentelės; slankioja skydai ir tarp atskirų pakloto elementų, skydų ir horizontalių apsaugų; yra pavojingi plyšiai; pastatyti ant neišlyginto, nesutankinto, nevykdomas pastolių tikrinimas ir priežiūra; dideli tarpai tarp pastolių ir statinio; neinkaruoti (netinkamai inkaruoti) pastoliai;
  - 1.4. nesaugiai sumontuotos darbo platformos, paklotai, pakylės, perėjimo takai, tilteliai, aptvarai, gaudymo pastoliai, stoginiai gaudymo pastoliai, pastolių kopėčios, apsauginiai tinklai ir kt., nepatikimai saugo darbuotojus nuo kritimo arba nuo krantinčių daiktų;
  - 1.5. netvarkingos, nesaugios, nestabilios kopėčios, tarp jų stacionarios;
  - 1.6. nesaugiai pastatytos, naudojamos techniškai netvarkingos mobiliosios darbinės platformos;
  - 1.7. naudojami nesaugūs kabamieji platforminiai įrenginiai; nesaugios standžiai su statiniu sujungtos konstrukcijos prie kurių kabinamas platforminis įrenginys; pažeisti lynai ir kt.;
  - 1.8. techniškai netvarkingi, tinkamai neužtvirtinti pastatomieji platforminiai įrenginiai;
  - 1.9. techniškai netvarkingi, netinkamai pritvirtinti krepšiai, platformos, lopšiai, narvai naudojami žmonėms kelti su kroviniams kelti skirtais kėlimo įrenginiais;
  - 1.10. netinkamai sumontuoti lynai darbui naudojant lynus, skirtus patekti į darbo vietas, jais kelti ir su jais dirbti, neįrengta dviejų atskirai pritvirtintų lynų sistema, automatinio blokavimo sistema, neparengtas gelbėjimo darbų planas ir kt.;
  - 1.11. kiti teisės aktų reikalavimų pažeidimai, dėl ko atsiranda kritimui iš aukščio rizika.
2. judančiomis transporto priemonėmis, mobiliesiems savaeigiams arba nesavaeigiams darbo įrenginiams, tarp jų darbo įrenginiams valdomiems distancinio valdymo įrenginiais, krautuvams, keltuvams ir kt. judantiems įmonės teritorijoje, statybvietyje, laikinose darbo vietose ir kitur, kur gali nukentėti darbuotojai ar kiti asmenys.
3. judamosiomis darbo priemonių dalimis, kai dėl mechaninio sąlyčio, esant neuždengtoms apsaugais arba, kai neįrengti apsauginiai įtaisai, neleidžiantys patekti į pavojingą zoną arba sustabdantys pavojingų dalių judėjimą, kol darbuotojas yra pavojingoje zonoje, gali būti traumuoti darbuotojai.
4. daiktų ir krovinių kritimu bei griuvimu, atkreipiant ypatingą dėmesį kai:
  - 4.1. medžiagos ir įrenginiai išdėstyti arba sudėti į krūvas taip, kad galėtų nuslysti arba nuvirsti;
  - 4.2. yra per mažas atstumas nuo iškasų šlaito krašto iki artimiausios mašinos atramos ar transporto priemonės;
  - 4.3. atliekant statinių griovimo darbus susidariusios statybinės atliekos metamos nenaudojant uždarytų lataukų, vamzdžių, dėžių-konteinerių iš aukščiau, nei 3 m į neaptvertą vietą;

4.4. perkeliant ar paduodant į darbo vietą plytas, blokus ar kitus smulkius daiktus kėlimo kranais, nenaudojami padėklai, konteineriai ir krovinių kėlimo įranga, neleidžianti keliamiems kroviniams nukristi;

4.5. žemės darbų mašinų ir transportavimo įrenginių kabinos, nėra apsaugotos nuo krentančių daiktų;

4.6. nesaugiai sandėliuojamos medžiagos, įrenginiai, įrankiai sandėliuose, laikino saugojimo vietose įmonės patalpose ar teritorijoje, nesaugiai vykdomi krovos darbai.

5. slydimu dėl slidžių, nelygių ir užgriozdintų įvairiais daiktais judėjimo paviršių, atkreipiant ypatingą dėmesį, kai:

5.1. patalpų grindys nelygios, su įdubomis arba pavojingais nuožulnumais, netvirtos, nestabilios ir slidžios;

5.2. transporto ir pėsčiųjų judėjimo keliai, priėjimai prie darbo vietų ir darbo vietos reikiamai neprižiūrimi, nevalomi nuo šiukšlių ir/ar sniego, užkraunami sandėliuojamomis medžiagomis, produkcija, konstrukcijomis.

6. statinio ir (ar) jo konstrukcijų griūtimi, atkreipiant ypatingą dėmesį kai:

6.1. nėra įrengtos apsaugos priemonės, kai netvirtos ar nestabilios laikinos, pažeistos statinio konstrukcijos kelia pavojaus darbuotojams;

6.2. patalpų paskirtis ir/ar jų konstrukcija ir patikimumas neatitinka jose atliekamų darbų pobūdžio.

7. įrenginių nestabilumu, atkreipiant ypatingą dėmesį kai:

7.1. savaeigiame darbo įrenginyje, kuriuo važiuoja vienas ar daugiau darbuotojų nesumontuota įranga ribojanti jo galimybę apvirsti ar sumažinanti galimus pavojus;

7.2. nesumontuota konstrukcija, užtikrinanti, kad savaeigiam darbo įrenginiui apvirtus tarp žemės paviršiaus ir įrenginio liktų pakankamai erdvės, kad nebūtų prispausti juo važiuosieji darbuotojai;

7.3. nesumontuotos konstrukcijos, kurios sulaikytų darbuotojus vairuotojo kėdėje ir neleistų jų prispausti įrenginio dalims, jeigu jis apvirstų;

7.4. naudojant mobiliuosius darbo įrenginius nepalydimiems kroviniams kelti nesiimta būtinų priemonių apsaugoti įrenginius, kad jie nepasvirtų, nevirstų arba nejudėtų iš vietos ir neslystų ir nesužalotų darbuotojų;

7.5. kiti pažeidimai, kai darbo įrenginys yra nestabilus, dėl ko atsiranda jo galimybę apvirsti ir prispausti šalia dirbančius darbuotojus.

8. užpylimu gruntu ir biriomis medžiagomis, atkreipiant ypatingą dėmesį kai:

8.1. dirbama iškasose su vertikaliomis sienomis be sutvirtinimų, neįvertinus saugaus galimo iškasos gylio atsižvelgiant į grunto rūšį;

8.2. dirbama iškasose su šlaitais be sutvirtinimų aukščiau gruntinio vandens lygio (įskaitant kapiliarinį pakilimą) arba gruntuose, nusausuose dirbtinai pažemintus vandens lygį, neįvertinus ir nenustačius saugaus galimo iškasos gylio ir šlaito kampo atsižvelgiant į grunto rūšį;

8.3. dirbama iškasose su įmirkusiais šlaitais ar gilesnėse kaip 1,3 m neįvertinus darbų vadovui grunto šlaitų ir, jei reikia, nepanaudojant tinkamų saugos priemonių, dirbama iškasose, kurių gylis didesnis kaip 5 m, nenaudojant iškasų, duobių ir tranšėjų sienų sutvirtinimų nustatytą statybos darbų technologijos (vykdymo) projekte;

8.4. dirbant bunkeriuose, aruoduose, elevatoriuose, saugyklose, triumuose ir kitur, kai yra pavojus užpilti grūdais, trąšomis ir kt. biriomis medžiagomis.

9. gaisro ir ugnies poveikiu, kai darbuotojams kyla pavojus gaisro ar kitais ugnies plitimo atvejais, išskyrus darbuotojus (jų sutikimu) iš anksto paskirtus ir apmokytus pagal įmonės avarijų prevencijos ir likvidavimo planus, kurie aprūpinti atitinkamomis saugos priemonėmis ir privalo imtis veiksmų avarijų atvejais.

10. sprogimu: darbo įrenginio ar jame gaminamoms, naudojamoms arba kaupiamoms cheminės medžiagos (įskaitant suslėgto oro sukeliama sprogimą), taip pat pavojingų cheminių medžiagų susikaupusių patalpose, rūsiuose ar pastatų įgilinime, duobėse ir kt., galimu sprogimu.

11. elektros srovės poveikiu, pavojingu ir kenksmingu elektros srovės, elektros lanko, elektromagnetinio lauko ir statinės elektros poveikiu, dirbant šalia elektros įrenginių srovei laidžių

korpusų ir kitų konstrukcinių dalių nenumačius ir neįgyvendinus techninių, organizacinių priemonių skirtų darbuotojams apsaugoti, tarp jų ir apsaugos priemonių papildomai apsaugai nuo prisilietimo įtampos, žingsnio įtampos, nuo elektrostatinio ir elektromagnetinio lauko bei elektros lanko ir jo degimo produktų poveikio; dirbant su darbo priemonėmis, kurių pažeista izoliuojančios apsauginės priemonės izoliacinė danga arba esant kitiems netvarkingumams.

12. kertamų ar įstrigusių medžių virtimu, šakų kritimu, tinkamai neparuošta darbo vieta ir/ar zona kirtavietėse, atsitraukimo kelių.

13. cheminiais veiksniais, galinčiais sukelti ūmų apsinuodijimą (anglies monoksidu, sieros vandeniliu, metanoliu, amoniako ir kt. pavojingų cheminių medžiagų garais).

14. ūmiu apsinuodijimu, užtroškimu šuliniuose, uždaroje talpyklose, iškasose, bokštinėse saugyklose, katilų kūryklose, kanalizacijos valymo įrenginiuose, kanalizacijos kolektoriuose, surinktuvuose, nedegazuotose laivų triumuose, auto, geležinkelio cisternose, kai buvo gabenamos pavojingos cheminės medžiagos ir/ar jų ištuštinimui buvo panaudotos inertinės dujos, gamybinių patalpų įgilintose erdvėse, kur gali susirinkti dujos sunkesnės už orą ir kt.

15. autorizuotomis cheminėmis medžiagomis, kai šios cheminės medžiagos naudojimo būdas nustatyta tvarka neautorizuotas.

16. cheminėmis medžiagomis, kuriai nustatyti naudojimo apribojimai, pažeidžiant apribojimo sąlygas.

17. darbu aplinkoje, viršijančioje cheminių veiksnių ribines vertes, be asmeninių apsaugos priemonių.

18. kenksmingų darbo aplinkos veiksnių dydžiais, viršijančiais leistinas ribines vertes (dydžius), ypač dėl:

18.1. nuodingų cheminių medžiagų ir kancerogenų poveikio;

18.2. asbesto dulkių poveikio.
